

Nâng cao hiệu quả quản lý ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học ở các trường tiểu học huyện Tuyên Hóa, tỉnh Quảng Bình

Đinh Thị Thúy Hà*

*Trường Tiểu học Tân Thủy, Tuyên Hóa, Quảng Bình

Received: 8/6/2023; Accepted: 19/6/2023; Published: 27/6/2023

Abstract: Ngày nay trên đà phát triển không ai có thể phủ nhận được những lợi ích của công nghệ thông tin đem lại, nó được sử dụng trong rất nhiều các lĩnh vực như: kinh tế, văn hóa, chính trị và giáo dục, ... Việc sử dụng công nghệ thông tin vào giảng dạy đã và đang đem lại rất nhiều lợi ích thiết thực giúp cho người dạy và người học tiếp cận với tri thức một cách dễ dàng và sinh động hơn. Bài viết, đề cập đến thực trạng quản lý hoạt động ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học ở các trường trên địa bàn huyện Tuyên Hóa. Từ đó, đề xuất các biện pháp để nâng cao hiệu quả công tác quản lý ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học nhằm nâng cao chất lượng dạy học.

Keywords: Quản lý ứng dụng công nghệ thông tin, dạy học, tiểu học, Tuyên Hóa.

1. Mở đầu

Thời đại bùng nổ công nghệ thông tin (CNTT) đã và đang ảnh hưởng một cách toàn diện đến mọi lĩnh vực của đời sống và xã hội. Từ đó, đặt ra cho ngành Giáo dục nhiệm vụ cấp thiết phải đáp ứng được yêu cầu của nền kinh tế tri thức trong thời đại công nghệ số. Nhận thức được tầm quan trọng của ứng dụng CNTT trong dạy học, Phòng Giáo dục và Đào tạo huyện Tuyên Hóa, tỉnh Quảng Bình đã triển khai nhiều biện pháp nhằm đẩy mạnh ứng dụng CNTT trong dạy học ở các trường TH và bước đầu đạt được một số kết quả. Tuy nhiên, việc ứng dụng CNTT vào dạy học phần lớn chỉ dừng ở việc hình thức chưa đáp ứng đổi mới trong dạy học. Vì vậy, việc quản lý hoạt động ứng dụng CNTT trong dạy học của đội ngũ CB, GV còn nhiều hạn chế, chưa đáp ứng được yêu cầu đổi mới của GD-ĐT hiện nay. Vì vậy, từ thực tiễn nhà trường đặt ra nhiệm vụ cấp bách, đó chính là quản lý có hiệu quả hoạt động ứng dụng CNTT trong dạy học của nhà trường; cần phải tìm ra cách thức tổ chức khoa học, hữu hiệu nhằm tạo ra động lực. Các trường tiểu học cần có những biện pháp quản lý cụ thể, qua đó nâng cao chất lượng dạy và học đáp ứng yêu cầu đào tạo học sinh (HS) trong thời đại ngày nay.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Một số khái niệm

- *Ứng dụng CNTT trong dạy học* là sử dụng CNTT trong hoạt động dạy học nhằm đổi mới nội dung, phương pháp dạy học và kiểm tra, đánh giá,

góp phần nâng cao chất lượng dạy học nói riêng và chất lượng giáo dục nói chung.

- *Quản lý ứng dụng CNTT:* Ở trường phổ thông, quản lý ứng dụng CNTT (UDCNTT) là hệ thống những tác động có tổ chức, có định hướng của chủ thể quản lý nhà trường đến hoạt động UDCNTT nhằm đạt được mục tiêu ứng dụng có hiệu quả CNTT trong dạy học ở trường học. Quản lý UDCNTT ở trường học được thực hiện qua chức năng và biện pháp quản lý có tổ chức chặt chẽ của chủ thể quản lý nhà trường nhằm hướng tới mục tiêu chung là quản lý của nhà trường về UDCNTT ở trường học.

2.2. Sự cần thiết quản lý UDCNTT trong dạy học

Ngày nay với sự phát triển khoa học công nghệ, việc UDCNTT trong dạy học trở nên cấp thiết. Để công tác UDCNTT trong dạy học hiệu quả, cần phải có sự quản lý UDCNTT trong dạy học.

Thứ nhất, quản lý giúp xác định mục tiêu và định hướng sử dụng CNTT trong giáo dục. Điều này bao gồm lập kế hoạch triển khai CNTT, xác định các ứng dụng phù hợp và thiết lập các tiêu chuẩn và quy định liên quan đến việc sử dụng CNTT trong dạy học.

Thứ hai, quản lý trong việc UDCNTT trong giáo dục giúp đảm bảo sự cung cấp đủ nguồn lực và hỗ trợ để triển khai CNTT. Qua quản lý, nhà trường sẽ nhận thấy những yếu tố còn thiếu như phần mềm, phần cứng, mạng, máy tính, máy chiếu... Điều này đảm bảo rằng GV (GV) và HS sẽ có đầy đủ và phù hợp các công cụ và thiết bị để sử dụng CNTT một cách hiệu quả.

Thứ ba, thông qua quản lý sẽ giúp đảm bảo rằng GV được đào tạo và phát triển kỹ năng cần thiết để sử dụng CNTT hiệu quả trong quá trình giảng dạy. Nhà trường có thể cung cấp đào tạo, tài liệu hướng dẫn, hội thảo hoặc chia sẻ kinh nghiệm...

Thứ tư, quản lý giúp đánh giá và theo dõi việc UDCNTT trong dạy học để đảm bảo hiệu quả và tối ưu hóa quá trình học tập. Điều này bao gồm việc thu thập phản hồi từ GV và HS, đánh giá kết quả học tập và đo lường tiến bộ trong việc sử dụng CNTT.

Như vậy, với những yêu cầu đổi mới giáo dục hiện nay, việc UDCNTT trong dạy học là cần thiết để đáp ứng mục tiêu và hiệu quả của quá trình giảng dạy.

2.3. Thực trạng ứng dụng quản lý ứng dụng CNTT trong dạy học

2.3.1. Thực trạng xây dựng kế hoạch quản lý ứng dụng CNTT trong dạy học

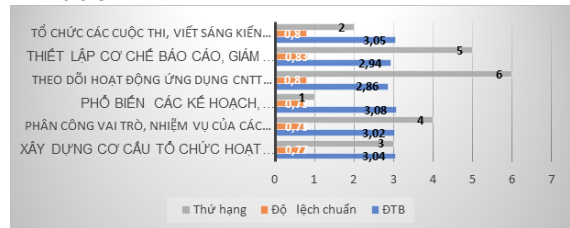
Theo kết quả điều tra tại cho thấy, về xây dựng kế hoạch đánh giá ở mức độ tốt và khá trong thang điểm đánh giá. ĐTB thấp nhất là 2.87, cao nhất là 3.27. Trong đó nội dung “Xác định các căn cứ các công văn” có ĐTB 3.27, ĐLC 0.76 được đánh giá thứ hạng 1, đạt mức tốt trong bảng đánh giá. Nội dung được đánh giá hiệu quả thứ 2 là “Phân tích thực trạng ứng dụng CNTT của nhà trường” có ĐTB 3.26, ĐLC 0.75, đánh giá mức độ tốt trong bảng khảo sát.

Ngoài hai nội dung được đánh giá ở mức độ tốt như trên, phân tích số liệu chỉ ra 6 nội dung được đánh giá ở mức độ khá. Cụ thể: Nội dung hoạch định chiến lược có ĐTB 3.24, ĐLC 0.78, xếp thứ hạng 3; biện pháp xây dựng quy trình, quy chế, quy định có ĐTB 3.2, ĐLC 0.64, xếp thứ hạng 4; về xây dựng kế hoạch, chương trình có ĐTB 3.14, ĐLC 0.83, xếp thứ hạng 5; thông qua dự thảo kế hoạch, phê duyệt, truyền đạt đến người thực hiện và báo cáo cấp trên có ĐTB 3.06, ĐLC 0.8, xếp thứ hạng 6; xác định các nguồn lực cần thiết để thực hiện kế hoạch có ĐTB 22.9, ĐLC 0.8, xếp thứ hạng 7; xác định mục tiêu, nội dung và biện pháp ứng dụng CNTT trong dạy học có ĐTB 2.87, ĐLC 0.7, xếp thứ hạng 8 trong bảng xếp hạng.

2.3.2. Thực trạng tổ chức thực hiện kế hoạch quản lý ứng dụng CNTT trong hoạt động dạy học ở trường TH

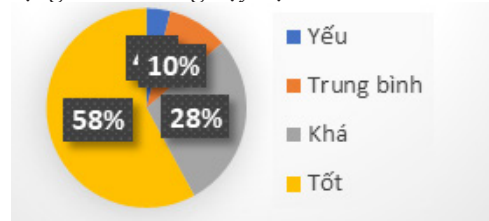
Qua điều tra tại biểu đồ 2.1 cho thấy công tác tổ chức thực hiện kế hoạch ứng dụng CNTT ĐTB các nội dung quản lý giao động từ thấp nhất 2.86 đến cao nhất là 3.08. Độ lệch chuẩn thấp nhất là 0.73, cao

nhất là 0.83 cho thấy có sự phân tác trong các ý kiến đánh giá của CBQL, GV. Trong đó nội dung được đánh giá cao nhất là “Phổ biến các kế hoạch, chương trình” có ĐTB 3.08, ĐLC 0.8 đứng thứ 1. “Tổ chức các cuộc thi, viết sáng kiến kinh nghiệm” có ĐTB 3.05, ĐLC 0.8 đứng thứ 2; “Xây dựng cơ cấu tổ chức hoạt động ứng dụng CNTT” có ĐTB 3.04, ĐLC 0.77 đứng thứ 3; “Phân công vai trò, nhiệm vụ của các bộ phận, cá nhân” có ĐTB 3.02, ĐLC 0.73, đứng thứ 4; “Thiết lập cơ chế báo cáo, giám sát, can thiệp” có ĐTB 2.94, ĐLC 0.83, đứng thứ 5; “Theo dõi hoạt động ứng dụng CNTT trong dạy học” có ĐTB 2.89, ĐLC 0.96.

Biểu đồ 2.1. Thực trạng tổ chức thực hiện kế hoạch quản lý ứng dụng CNTT trong hoạt động dạy học ở trường TH (Nguồn: kết quả điều tra)

2.3.3. Thực trạng chỉ đạo triển khai kế hoạch quản lý ứng dụng CNTT trong dạy học

Biểu đồ 2.2. Thực trạng chỉ đạo triển khai kế hoạch quản lý ứng dụng CNTT trong dạy học (Nguồn: kết quả điều tra)

Kết quả biểu đồ 2.2 cho thấy, đa số CBQL, GV đều đánh giá cao về mức độ hiệu quả. Cụ thể, có 147 ý kiến đánh giá ở mức độ tốt (chiếm 60%); 72 ý kiến đánh giá ở mức độ khá (chiếm 29.4%) điều này cho thấy việc ứng dụng CNTT trong dạy học đã mang lại hiệu quả cao trong việc hỗ trợ và khuyến khích học tập cho HS. Nhiều HS cho rằng việc UDCNTT trong dạy học đã giúp các em thích thú hơn trong học tập. Tuy nhiên, bên cạnh những ý kiến đánh giá cao vẫn còn tồn tại một số ý kiến đánh giá ở mức độ trung bình (chiếm 10.2%) và 4% ý kiến đánh giá ở mức độ yếu.

2.3.4. Thực trạng kiểm tra, đánh giá hoạt động ứng dụng CNTT trong dạy học ở trường TH

Việc kiểm tra, đánh giá hoạt động UDCNTT trong

dạy học ở trường TH huyện Tuyên Hoá cũng đã được các hiệu trưởng thực hiện tương đối hiệu quả. ĐTB ở các tiêu chí đánh giá giao động từ thấp nhất là 2.93 đến cao nhất là 3.21. Thực hiện đánh giá và tổng kết hoạt động được đánh giá hiệu quả cao nhất trong các tiêu chí, ĐTB 3.21, ĐLC 0.67. Khen thưởng tổ chức, cá nhân được đánh giá hiệu quả thứ 2 trong các tiêu chí. ĐTB 3.18, ĐLC 0.74. Kiểm tra thường xuyên được đánh giá hiệu quả thứ 3 với ĐTB 2.97, ĐLC 0.76. Lấy ý kiến phản hồi được đánh giá hiệu quả thứ 4 với ĐTB 2.96, ĐLC 0.72. Xây dựng tiêu chuẩn, tiêu chí được đánh giá hiệu quả thứ 5 trong các tiêu chí với ĐTB 2.94, ĐLC 0.8. Điều chỉnh kế hoạch UDCNTT được đánh giá hiệu quả cuối cùng trong các tiêu chí với ĐTB 2.93, ĐLC 0.84.

2.4. Đánh giá chung về thực trạng quản lý hoạt động việc ứng dụng CNTT trong dạy học ở các trường TH huyện Tuyên Hoá, tỉnh Quảng Bình

2.4.1. Ưu điểm

Các trường đã thành công trong việc UDCNTT vào dạy học và đạt được những kết quả nhất định; BGH nhà trường, tổ trưởng chuyên môn và các bộ phận chức năng thường xuyên kiểm tra định kỳ việc UDCNTT trong dạy học TH; cơ sở vật chất và thiết bị dạy học đáp ứng được nhu cầu cần thiết của việc UDCNTT trong dạy học.

2.4.2. Hạn chế

Cơ sở vật chất, thiết bị dạy học chưa đáp ứng được toàn bộ nhu cầu sử dụng CNTT trong dạy học. Công tác kiểm tra đánh giá hoạt động UDCNTT trong dạy học chưa thực hiện đồng bộ và thường xuyên, chưa có biện pháp tích cực để bồi dưỡng và phát triển kỹ năng UDCNTT trong dạy học cho GV. Nguyên nhân của hạn chế: Việc quản lý UDCNTT trong dạy học đang gặp nhiều hạn chế, thiếu nguồn lực và kinh phí, thiếu đội ngũ cán bộ quản lý có chuyên môn, thiếu chính sách và quy định rõ ràng.

2.5. Giải pháp cơ bản nâng cao hiệu quả công tác quản lý hoạt động ứng dụng CNTT trong dạy học ở các trường TH trên địa bàn huyện Tuyên Hoá, tỉnh Quảng Bình

Thứ nhất, nâng cao nhận thức cho cán bộ quản lý, GV và nhân viên về vị trí, vai trò, tầm quan trọng của hoạt động UDCNTT trong dạy học ở các trường TH huyện Tuyên Hoá, tỉnh Quảng Bình. Hiệu trưởng các trường tiến hành tổ chức các khóa đào tạo, hội thảo hoặc buổi tập huấn để cung cấp kiến thức về UDCNTT trong dạy học. Đảm bảo rằng cán bộ quản lý, GV và nhân viên được thông báo và tham gia đầy đủ vào các hoạt động này. Mời các chuyên gia, nhà

nghiên cứu hoặc GV có kinh nghiệm để trình bày và thảo luận về các công nghệ và phương pháp mới.

Thứ hai, tạo môi trường hỗ trợ và sáng tạo giúp GV thuận lợi UDCNTT trong dạy học. Khuyến khích sự sáng tạo và đổi mới trong việc sử dụng CNTT. Để tạo môi trường hỗ trợ và sáng tạo cần đảm bảo rằng GV có sẵn các nguồn tài nguyên và công cụ hỗ trợ để sử dụng CNTT trong dạy học.

Thứ ba, bồi dưỡng nâng cao trình độ tin học nhằm đẩy mạnh UDCNTT trong dạy học cho đội ngũ GV. Tổ chức các khóa đào tạo tin học thường xuyên và chuyên sâu cho GV như khoá cơ bản về máy tính, ứng dụng văn phòng, quản lý dữ liệu, đồ họa, phần mềm giáo dục và công nghệ dạy học.

Thứ tư, huy động các nguồn lực, đầu tư cơ sở vật chất, trang thiết bị về CNTT cho các trường TH. Tạo ra một chiến lược và kế hoạch rõ ràng về việc UDCNTT trong dạy học. Thực hiện đầu tư cơ sở hạ tầng công nghệ đảm bảo nhà trường được trang bị những thiết bị cần thiết cho hoạt động ứng dụng CNTT trong dạy học. Xây dựng một môi trường học tập và làm việc thân thiện với công nghệ, khuyến khích sự chia sẻ kinh nghiệm và ý tưởng mới về việc sử dụng công nghệ trong giảng dạy và quản lý.

Như vậy, các giải pháp trên bao gồm nâng cao nhận thức, tạo môi trường hỗ trợ, bồi dưỡng và nâng cao trình độ tin học, đầu tư cơ sở vật chất và thiết bị, cùng với việc kiểm tra và đánh giá để đảm bảo hiệu quả công tác ứng dụng CNTT trong dạy học ở các trường TH. Để nâng cao hiệu quả hoạt động ứng dụng CNTT trong dạy học cần thiết phải thực hiện tốt công tác quản lý.

3. Kết luận

Trong giai đoạn hiện nay, việc ứng dụng CNTT trong dạy học ở các trường TH huyện Tuyên Hoá đã được các trường áp dụng phổ biến. Tuy nhiên, hiệu quả UDCNTT vẫn còn thấp và chưa đáp ứng được yêu cầu cần thiết. Vì vậy, quản lý hoạt động UDCNTT trong dạy học trở thành một trong những hoạt động quan trọng trong hoạt động quản lý giáo dục nói chung và hoạt động quản lý giáo dục ở các trường TH trên địa bàn huyện Tuyên Hoá nói riêng, nhằm nâng cao chất lượng đào tạo.

Tài liệu tham khảo

1. Hội đồng Quốc gia Việt Nam (2011), *Từ điển Bách Khoa Việt Nam*, NXB Từ điển Bách khoa, Hà Nội.

2. Quốc hội (2006), *Luật CNTT*, NXB Thông tin và Truyền thông, Hà Nội.